

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 14 0 К 004057 21 Кж 8
Бања Лука, 09.06.2022. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Наташе Божић, у кривичном предмету против оптуженог М.Г., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби окружног јавног тужиоца у Источном Сарајеву, изјављеној против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 004057 19 К од 15.07.2021. године, након одржане сједнице вијећа у присуству републичког јавног тужиоца Бранка Митровића, оптуженог и његовог браниоца, адвоката М.Љ.С. из Б., донио је дана 09.06.2022. године

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснована жалба окружног јавног тужиоца у Источном Сарајеву и потврђује пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 004057 19 К од 15.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 004057 19 К од 15.07.2021. године, оптужени М.Г. је на основу члана 298. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС), ослобођен од оптужбе да је починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ). Истом пресудом на основу члана 100. став 1. ЗКП РС, одлучено је да трошкови кривичног поступка, у укупном износу од 21.095,40 КМ, падају на терет буџетских средстава, док је на основу члана 108. став 4. ЗКП РС оштећена, са имовинско-правним захтјевом упућена на парницу.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио окружни јавни тужилац у Источном Сарајеву, због битне повреде одредаба кривичног поступка и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно

суђење или да се иста преиначи тако што ће се донијети пресуда којом се оптужени оглашава кривим.

Бранилац оптуженог је у писменом одговору на жалбу тужиоца, предложио да се та жалба одбије као неоснована и потврди првостепена пресуда.

У сједници вијећа, републички јавни тужилац је подржао жалбу окружног јавног тужиоца у Источном Сарајеву, с тим што је одустао од дијела жалбеног основа који се односи на непотпуно утврђено чињенично стање, остајући код разлога и приједлога из жалбе. Бранилац оптуженог је остао код свог писменог одговора на жалбу тужиоца, а оптужени је у цијелости подржао писмени одговор и изјашњене браниоца дато на сједници другостепеног вијећа.

Разматрајући спис, побијану пресуду, жалбу и одговор браниоца оптуженог на жалбу тужиоца, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Супротно жалбеним приговорима, овај суд налази да изрека побијане пресуде није противријечна сама себи, нити њеним разлозима и образложење пресуде садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница, а ти разлози нису противријечни, већ су јасни и разумљиви, ради чега су неприхватљиви приговори жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Сасвим је друго питање то што жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке, оспорава правилност тих чињеничних утврђења. Притом, чињеница да првостепени суд није вршио посебно оцјену неуропсихијатријско вјештачење оштећене Г-1, извршено од стране тима љекара, на чијем челу је био неуропсихијатар прим. др. Омер Темаловић, никако не значи да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, како то погрешно сматра жалба тужиоца, нити да је првостепени суд починио битну повреду одредаба члана 311. став 2. у вези са чланом 304. став 7. ЗКП РС, како је то на сједници другостепеног вијећа, навео републички јавни тужилац. Ово с тога што је основни задатак тима вјештака био да утврде процесну способност оштећене Г-1 да активно учествује у поступку, да ли јој је потребна психолошка помоћ приликом свједочења и др., па обзиром да је првостепени суд прихватио да се иста саслуша на претресу пред првостепеним судом, уз додатне мјере заштите и подршке, очигледно је да је прихваћен тај дио вјештачења. Што се тиче дијела задатка вјештака, а то је да ли је сам чин силовања код оштећене „Г-1, изазвао душевну бол и страх, које су оставиле трајне посљедице у виду умањења опште животне способности”, у конкретном случају није одлучна чињеница, нити је то чињеница за коју је суд утврдио да није доказана, нити се суд упуштао у утврђивање чињенице да ли је према оштећеној извршено силовање, већ да ли је управо оптужени М.Г. извршилац предметног кривичног дјела. У вези са дијелом закључка неуропсихијатријског вјештачења у којем се истиче да ни на један начин оштећена Г-1 није испољавала тенденцију да

измишља нити да увеличава предметни догађај, овај суд наглашава да одговор на то питање није у домену вјештака, већ је то искључиво у надлежности суда, јер оцјену вјеродостојности нечијег исказа је у надлежности суда, а не вјештака.

У сегменту побијања пресуде због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, жалба тужиоца истиче да првостепени суд на страни 8. побијане пресуде, образлаже и тумачи, те прихвата као доказ, прву изјаву коју је оштећена Г-1, дала предсједници Удружења ..., Б.Х., иако се ради о изјави која није сачињена током истраге, те да је на тај начин прекршио одредбу члана 288. став 1. ЗКП РС.

Изнесени жалбени приговори су неосновани. Наиме, тачно је да је побијана пресуда кометарисала наведену изјаву, међутим, са једне стране, овај доказ је проведен на претресу пред првостепеним судом, прије свега, као доказ оптужбе, а затим и као доказ одбране, али исти није цијењен као изјава оштећене дате у истрази, већ као материјални доказ у контексту оцјене увјерљивости исказа оштећене Г-1, како на претресу, тако и њених исказа датих у истрази (који су дати у складу са одредбама ЗКП РС). Овај доказ чији је аутор Б.Х., предочен је истој приликом њеног саслушања на главном претресу, те је она потврдила аутентичност тог доказа. У коначности и сам тужилац, на наставку главног претреса одржаном дана 03.06.2021. године је потврдио да је наведену изјаву уложио не као изјаву у смислу одредбе члана 288. ЗКП РС, већ као материјални доказ.

У жалбеном основу побијања пресуде због погрешно утврђеног чињеничног стања, жалба истиче да је на основу спроведених доказа на главном претресу, побијана пресуда извела погрешан закључак да резултати тих доказа не пружају поуздан основ за закључак да је оптужени починио кривично дјело које му је оптужбом стављено на терет. У том смислу, жалба посебно оспорава начин на који је побијана пресуда оцјенила исказ оштећене Г-1, те оспорава закључак о невјеродостојности њеног исказа, иако је, по ставу жалбе, оштећена била досљедна у свом исказу у битним сегментима и описала догађај и слијед радњи. Жалба сматра да је тај закључак суда посљедица погрешно утврђеног чињеничног стања који се огледа прије свега у односу на сам исказ оштећене, а потом и на везу истог у односу на вјештачење тима вјештака на челу са прим. др. Омером Темаловићем, како се то жалбом наводи.

Изнесени жалбени приговори нису основани. Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима изнесеним у жалби тужиоца, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су набројани у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да нема доказа да је оптужени М.Г. починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ. Приговори жалбе којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалби, нису основани.

Кључно питање, које је на правилан начин ријешено у побијаној пресуди, је оцјена вјеродостојности исказа свједока оштећене Г-1. Правилност такве оцјене и ваљаност разлога датих у побијаној пресуди, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС, не може се оспорити жалбеним приговорима. Наиме, исказ свједока оштећене, која је исказала да је починилац предметног кривичног дјела оптужени М.Г., је доведен у сумњу како исказима саме оштећене, тако и исказима осталих свједока, како оптужбе тако и одбране.

Наиме, супротно наводима из жалбе, приликом оцјене исказа оштећене Г-1, правилно првостепени суд утврђује да се њен исказ са главног претреса и њени искази из истраге, садржајно и у битним сегментима, разликују. Тако физички опис лица које је извршило силовање свједокиње, према њеном казивању, је дат потпуно различито у различитим изјавама, у једном исказу је навела да је то лице било „мршав као грана” , у другој „подебео”, „заобљеног лица”, затим, у неким исказима наводи да му је „Пурко“ пунац, а у другом исказу да му је деда из Власенице, у неким исказима наводи да је оженио П. кћерку, а на претресу, након предочавања браниоца, исказује да је оженио С. кћерку. И о датуму довођења у логор такође је различито исказивала, као и у погледу чињенице које лице ју је након силовања вратило у логор. Надаље, у свим исказима је тврдила да је то лице радило у предузећу АД „А.“ В., међутим из доказа одбране - изјава АД „А.“ В., број: 01-47-2/21 од 10.02.2021. г.) произилази да оптужени М.Г. тамо никад није радио. Исто тако, оштећена није досљедна и у начину и средствима наношења повреда, у спорном времену, да ли је извршилац дјела руком њу ударио и ошамарио или је ударао отвореним и затвореним песницама 10-15 пута, у предјелу главе и доњег дијела тијела или је ударио неколико пута у главу, боксерима, пушком.

Правилно је наведене исказе оштећене, првостепени суд довео у везу са исказима осталих свједока и то прије свега, А.Ф., која је исказала да јој је „Г-1“ рекла да је пар пута или више пута силована у Сушици, од тога једном један момчић, млађи од њеног сина, за 2 мјесеца колико је тамо провела, али да није била у логору у времену кад и она, затим са исказом свједока И.Т. која је исказала да је видјела „Г-1“ у логору, пар пута, можда два, када је свједокиња излазила из тоалета, да је једном била утучена, да оптуженог не познаје, да јој је оштећена једном испричала да је силована и тучена, али не и ко јој је то урадио, те са исказом свједокиње Х.Ј., која је исказала да јој је „Г-1“ рекла да ју је силовао њен комшија, једна кућа од њене (свједокињине), али да никад није била комшија са оптуженим, као и са исказима свједокиње Н.Х. и К.З. (за које је оштећена тврдила да је све то њима испричала), које нису потврдиле напријед наведене наводе оштећене Г-1.

Што се тиче дијела закључка из неуропсихијатријског вјештачења тима вјештака, у којем је наведено да је сам чин силовања код оштећене „Г-1,” изазвао душевну бол и страх, које су оставиле трајне посљедице у виду умањења опште животне способности, свакако не упућује на закључак да је управо оптужени извршио силовање, док дио закључка овог вјештачења у којем се истиче да ни на један начин оштећена Г-1 није испољавала тенденцију да измишља нити да увеличава предметни догађај, није у домену вјештака, јер оцјену вјеродостојности нечијег исказа је у надлежности суда, а не вјештака, како је већ напријед истакнуто.

Првостепени суд, као и овај суд, прихвата да овакви догађаји, скоро по правилу, немају очевидаца, међутим, имајући у виду исказе свједока оштећене Г-1, као јединог очевица, правилно их није прихватио као поуздане, увјерљиве, досљедне, јер су у поједним сегментима контрадикторни. Притом, сама чињеница да је оштећена Г-1 препознала оптуженог на основу предочених јој фотографија у истрази, не доводи у сумњу правилност закључка првостепеног суда да нема доказа да је управо оптужени починио предметно кривично дјело. Ово посебно, ако се има у виду чињеница да је на претресу пред првостепеним судом, оштећена током свједочења, на питање одбране „да ли ми дајете могућност да човјек у судници није лице које ви описујете као силоватеља“, иста изјавила: „Није он, скини наочаре окрени се да те видим.....Не знам ја, не знам тог човјека ја.“

Према томе, како у конкретном случају спроведени докази не упућују на несумњив закључак да је оптужени извршилац предметног кривичног дјела, то је, по оцјени овог суда, првостепени суд, правилно поступио када је истог, примјеним принципа „in dubio pro reo“ ослободио од оптужбе, усљед недостатка доказа, а на основу одредбе члана 298. зачка в) ЗКП РС.

Из наведених разлога жалба тужиоца није основана, па је ваљало ту жалбу одбити и на основу члана 327. ЗКП РС, првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Наташа Божић

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић